

Miljöavdelningen, Koncernkontoret

Västra Götalandsregionen

2019-04-08

Uppföljning målområde energi 2018

Mål i miljöplan 2017-2020	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend
Den totala energianvändningen i egna fastigheter är högst 170 kWh/m ² BRA	179	179	179	●
Västra Götalandsregionen ska vara oberoende av fossil energi och bränsle till 2020 genom att minska koldioxidutsläppen med 80 procent från år 2006	- 53 %	- 63 %	- 55 %	●
Västra Götalandsregionen ska verka för att energianvändningen ska bli avsevärt effektivare i hyrda lokaler	-	-	¹	●

¹ Följs upp kvalitativt, se rubrik Energianvändning i hyrda lokaler

Sammanfattning

Den totala energianvändningen ligger kvar på 179 kWh/m² BRA sedan 2016, samtidigt som prognoser säger att denna trend kommer brytas under 2019 med lägre energianvändning per ytenhet.

Andelen fossilfrihet har ökat jämför med 2006, där koldioxidutsläppen är 55 procent lägre jämfört med år 2006. Dock har den minskat jämfört med år 2017. Vad gäller fossiloberoende-målet är Västra Götalandsregionen beroende av respektive fjärrvärmelieferantörers bränslemix. År 2018 var ett kallt år, vilket i sin tur innebär att fjärrvärmebolagen använde en högre andel av sin fossila spetslast.

Den totala solelsproduktionen för Västra Götalandsregionens egna lokaler uppgick 2018 till 1 046 MWh/år vilket är en svag ökning jämfört med 2017.

Energianvändning

Den totala energianvändningen för Västra Götalandsregionens hela fastighetsbestånd per bruksarea har legat stilla de tre senaste åren på nivån 179 kWh/m² BRA, normalårskorrigerade värden. Anledningen till detta har flera orsaker. Nya bild- och interventionscentrum (BOIC) bidrog ensamt till att energianvändningen för Sahlgrenskaområdet ökade med 6 % under 2017. Detta motsvarar ca 2-2,5 enheter (kWh/ m²) för det regionövergripande energinyckeltalet. Under 2018 har full energianvändning nåtts på BOIC, vilket bidragit till ytterligare ca 1 enhet på totalen. Ytterligare 2 enheter, som påverkade utfallet 2017, kan kopplas till avyttring av 40 000 kvm naturbruksskolor 2016 och 2017, eftersom dessa har låg energianvändning i förhållande till sin yta. Ytterligare orsaker är bland annat ökat behov av kyla sommaren 2018 samt flera ombyggnadsprojekt som påverkat uppvärmningen i anslutande byggnader.

Sammantaget bedöms energieffektiviserande aktiviteter ha kompenserat med ca 9-10 enheter för motverkande faktorer under 2017 och 2018, så att vi trots det ligger kvar på samma energinivå som 2016. Vi kan samtidigt konstatera att vi behöver öka genomförandetakten av våra energiprojekt för att framöver kunna nå fastställda målvärden.

Inom 2018 års energiinvesteringsram har fastighetsnämnden tagit beslut om sexton energiinvesteringsprojekt omfattande en investeringsvolym på 150 mnkr per år. Den totala förväntade energibesparingen av beslutade projekt motsvarar 5110 MWh/år. Beslut har fattats omfattande 773 mnkr. Totalt upparbetat till och med 2018 är 480 mnkr.

Genom ökad samverkan mellan energifunktionen och projektledare i Västfastigheter och en tät uppföljning och prognosläggning har genomförandegraden av planerade energiinvesteringar rört sig i en positiv

riktning. Utfallet för energiinvesteringar landade på 151 mnkr 2018 och vi kan se att behoven under kommande år ökande.

För att tydligare kunna se prognoser för energianvändningen framöver och kommunicera både helheten och för respektive fastighetsobjekt har Västfastigheter under året tagit fram "Energifärdplan 2030". Planen är ett planerings- och prioriteringsverktyg som tydliggör vilka energiåtgärder som genomförts, nominerats, planeras men även vad som krävs på respektive förvaltningsobjekt för att nå det långsiktiga energimålet. Energifärdplan 2030 fastställer tomtvisa energimåttal, fungerar som ett uppföljningsverktyg för vårt energiarbete och är ett viktigt kommunikationsverktyg gentemot andra funktioner i förvaltningen.

Projektet Energismarta Avdelningar finansierat av klimatväxlingsmedel har fortsatt att drivas av koncernkontoret under 2018 med syfte att minska verksamhetselen. Utbildningar i energisparåtgärder för miljöombud har genomförts på sjukhusen där över 200 miljöombud har deltagit. Kunskaps- och kommunikationsunderlag har tagits fram som miljöombud kan använda på sin enhet för att utbilda sina kollegor. Ett kunskaps-brädspel SpararspELEt har tagits fram där personal genom att spela spelet lär sig mer om möjliga energiåtgärder de kan genomföra i vården.

På sjukhusen har energironder genomförts i verksamheterna. På SÄS använder man sig av avvikelserapporter där väktare rapporterar in belysning som inte stängts av på natten. Många verksamheter har installerat närvarosensorer och önskemål om nya sensorer kommer in till Västfastigheter löpande.

Energieffektiviseringsarbete har också skett under 2018 på Tvätteriet där exempelvis ständig förbättring kopplat tvättprocessen sker med minskad förbrukning som följd. Göteborgsoperan och Göteborgs konserthus byter ständigt ut äldre armatur till LED, samt byter utrustning såsom dryckeskylar och strålkastare till mer energieffektiv sådan.

Beslutat solenergiplan omfattar att fram till år 2030 installera solenergiproduktion motsvarande 3 GWh/år. År 2018 producerades 1 046 MWh/år från solel jämfört med 1030 (2017). Årets tillskott beror till största delen på att anläggningen på taket på Östra sjukhuset nu levererar, samt att sista delen av de planerade anläggningarna på SKAS Skövde nu är i full produktion. En satsning på solcellspaneler har även gjorts på ladugården på Naturbruksskolan Sötåsen.

Den praktiskt genomförbara potentialen för solelproduktion i fastighetsbeståndet har under året även utretts. Utifrån denna analys har Västfastigheter fastställt att det finns en praktiskt tillämplig potential att bygga ut solelproduktionen till 7 GWh i fastighetsbeståndet.

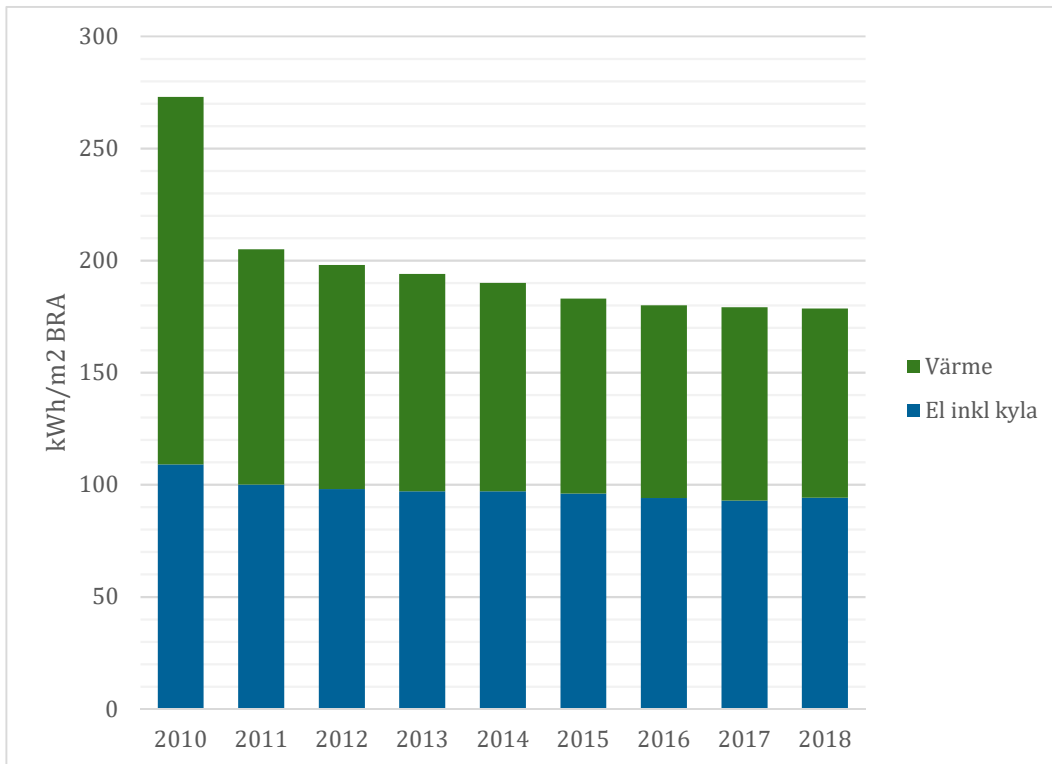

Diagram 1. Energianvändning (värme, respektive allmän el inklusive kyla) uttryckt i kWh per kvadratmeter bruksarea (BRA) för Västra Götalandsregionens egna lokaler som ägs och förvaltas av Västfastigheter. Klimatkorrigerade värden.

Fossiloberoende

Fossil olja utgör nu mindre än 1 procent av använt bränsle i oljepannor. Oljepannorna har konverterats till att använda bioolja alternativt värmepumpar. Under 2018 var inte konverteringen fullständigt klar, varför små mängder fossil olja användes. På Dalslands sjukhus pågår konvertering till fossilfritt alternativ av Västfastigheters sista fossileldade värmeanläggning. Anläggningen kommer att tas i drift i mitten av mars 2019. Kvarvarande fossilt bränsle används endast till reservkraft. Arbetet pågår för att titta på om även denna kan konverteras till bioolja.

Fjärrvärme utgör ca 45 procent av vår energianvändning och det är via den inköpta fjärrvärmerna vi använder fossilbränsle och som påverkar utfallet i målet om fossiloberoende. År 2018 var ett kallt år, vilket i sin tur innebär att fjärrvärmebolagen använde en högre andel av sin fossila spetslast.

Västfastigheter genomför dialoger med främst de stora fjärrvärmeleverantörerna för att minska fossilbränsleandelen.

På Tvätteriet pågår arbete att ersätta kvarvarande gasol före 2020.

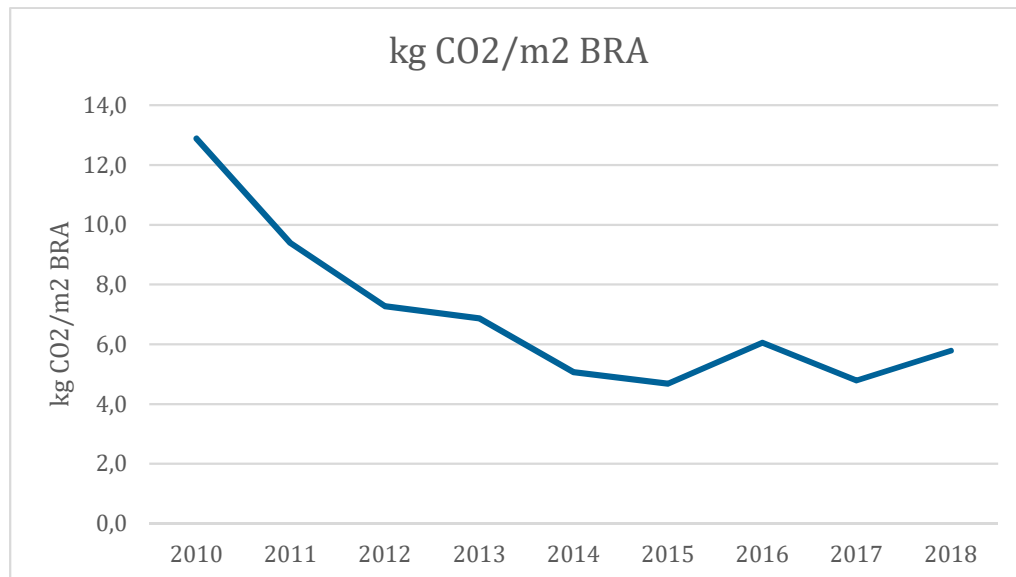

Diagram 2. Kilo koldioxid per kvadratmeter bruksarea (BRA) för Västra Götalandsregionens egna lokaler som ägs och förvaltas av Västfastigheter. Icke normalkorrigerade värden.

Energianvändning i hyrda lokaler

En framtagen rutin finns för hur hållbarhetsfrågor och energieffektivitet hanteras vid förmedling av externa lokaler. Ett samverkansforum har skapats mellan Folkvandvården och Närhälsan samt de tre största hyresvärdarna. Förvaltningarna arbetar vidare med att skapa ett arbetssätt för ökat fokus på energi- och miljöaspekter, tillsammans med externa fastighetsägare.

Mer information

- Hittar du på intra.vgregion.se/uppfoljningmiljo eller www.vgregion.se/uppfoljningmiljo
Har du frågor kring resultatet? Kontakta miljöstrateg Anna Teghammar, anna.teghammar@vgregion.se